

Ivo Samson, RC SFPA

Misia v Afganistane sa pre NATO nestala prioritou až teraz. Platí to už od summitu aliancie v Prahe v roku 2002. Je správne, ak Slovensko napokon vypočuje žiadosti spojencov a svojich vojakov presunie na juh. Mohlo sa to však stať bez straty dôstojnosti a bez zbytočných rečí.

Slovenský Ikaros sa poučil

Ako veľmi musela trpieť kolektívna nacionálno-ľavicová duša v oných „naťáckych“ časoch, keď sa lámalo tisícročie! Namiesto toho, aby sa americké tanky vrátili na Slovensko, ako varoval jeden demaršový premiér, dopadlo všetko inak: krajina vstúpila do NATO a slovenskí vojaci sa vybrali slúžiť imperializmu do exotických diaľav. Aj tam, kde sa denne strieľa: aj do Afganistanu. Pokus zrovnoprávniť Slovensko a vrátiť prikrčenej krajine hrdosť, mal celkom slušný úspech. V priebehu niekoľkých rokov zvýšilo Slovensko niekoľkonásobne počet svojich vojakov v zahraničných misiách. Irak bol tou najmenej vďačnou a hneď za ňou nasledoval Afganistan. Kolektívna duša národa sa dusila hnevom, až nakoniec pohár trpezlivosti pretiekol.

A prišiel jasný deň naplnený hrejivými lúčmi minulosti. Slovensko oznámilo okamžité stiahnutie svojho zaháľajúceho kontingentu z Iraku. Srdnato sa postavilo proti arogancii generálneho tajomníka NATO. Ten chcel totiž postaviť slovenskú jednotku Afganistane na roveň s ostatnými účastníkmi ISAF: Slováci mali zdieľať podobné riziko, ako ostatní. Vojakov mali poslať tam, kde je to nebezpečné. Tak to teda nie!, ozvalo sa druhé Slovensko. A už napreduvali iné vzlety do výšin návratov: Venezuela a Kuba, Líbya a Srbsko, kritika „tárania“ na zasadnutiach EÚ. A mierna zima. Medzinárodno-ľavicová aj národno-pravicová, post-ľudácka aj post-komunistická duša plakala rovnako ako duša antiglobalistov, antiamerikáncov či senzibilov. Plakala od šťastia. Už je to tu!, takmer sa chcelo skandovať.

Ale všetko je inak. Ikaros utýranej slovenskej duše sa akosi príliš odviazal od reality a vzlet k ideálom slnka rozpúšťa vosk na jeho ideologických perutiach. Slovensko ostáva v Iraku a presunie sa zrejme na rizikový juh Afganistanu. Aby sme si urobili jasno medzi mytológiou a realitou: Afganistan sa nestal prioritou NATO až v januári 2007. V záveroch všetkých troch ostatných summitov NATO (Praha 2002, Istanbul 2004, Riga 2006) sa zdar misie v Afganistane uvádza na prvom mieste. Buď tam všetci uspejeme alebo svetovú stabilitu môžeme „zabalit“, môže sa dozvedieť každý, kto číta medzi riadkami. Lepšie je únavná vojenská operácia ako ďalšia svetová vojna, našepkáva nám úlisne strýko Sam, ktorému sekundujú európski janičiari na čele s Britmi, Dánmi, Nórmami, Rumunmi, Poliakmi a podobnou svoločou, ku ktorej donedávna patrili aj Slováci.

Ale všetko je inak. Ikaros utýranej slovenskej duše sa akosi príliš odviazal od reality a vzlet k ideálom slnka rozpúšťa vosk na jeho ideologických perutiach.

Vyzerá to, že výhrevnosť domácej pece taviacej vosk na Ikarových krídlach, má medzinárodné súvislosti. Ak rok 2003 znamenal šancu pre nostalgikov za bipolárnym delením

sveta a nádej, že sa Európa postaví proti „arogantnému Amíkovi“, už v lete 2006 bolo zrejme že návrat bipolarity sa nekoná. Žiaľ, niektorým „post-bipolárnikom“ to dochádza až pomaly a s oneskorením. Medzitým skrotli aj iní antiamerickí búrliváci: Chirac a Solana, Hans Blix aj Václav Klaus. O istom Le Penovi či Haiderovi už ani veľmi nepočuť. Áno, novými ikonami Ikarov sa stali latinskoamerickí *novoguevarrovci* „Hugo“ a „Evo“, keďže z „Fidela“ už priehrštie revolučného žiaru nevychádza. Na Strednom východe budia teraz nádej palestínski Jánošíkovia „Izmaíl“ (Haníja) či „Hasan“ (Nasralláh), pretože od „Muamara“ (Kaddáfího) sa už toho nedá veľmi čakať. Hrozby z „darebáckych“ štátov však prerástli cez hlavu aj Európskej únii. Tá si popálila svoje fajnové „soft“ prsty pri rokovaníach s Iránom. Dobré vie, že má čo do činenia s nepriateľom, ktorý ňou pohŕda napriek tomu, že mu za ústupky v otázke jadrového programu sľubovala doslovne všetko – od kuchynských nástrojov na šúpanie zemiakov až po seizmologické prístroje. Ale „jemná moc“ zlyhala.

Slovenský Ikaros sa teraz iba prispôbuje, hoci nerád, stavu vosku na svojich perutiach. Poddal sa v Afganistane. Len to bolo možné urobiť bez straty dôstojnosti - bez trepotania slov aj umelých krídiel.

Ivo Samson

(Autor je z Výskumného centra Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku)

Publikované v denníku Sme v pondelok 29. januára 2007.